

Lasten lintuviikolta

Linturetki lasten kanssa on hauskaa. He eivät vaadi liikoja, pelkkä vessapaperirullasta askarreltu kiikari kaulassa kulkeminen usein riittää. Jos pääsee katsomaan oikealla kiikarilla tai jopa kaukoputkella, se on suuri elämys. VAU! Kaukoputkella katsominen on niin mielenkiintoista, että he pitävät puoliaan jonossa putken takana, ”Hei, nyt on mun vuoro, sä oot jo kerran katsonut sillä” tai ”Älä katso niin kauan, että muutkin pääsee katsomaan!”

Se nähdäänkö retkellä lintuja, on sivuseikka. Havainnot puun latvassa laulavasta mustarastaasta, pihanurmikolta matoa repivästä räkätistä tai laululennossa olevasta kiurusta jäävät lapsille mieleen pitkäksi aikaa.

Havainnointia huomattavasti tärkeämpää on eväiden syönti, ilman niitä ei kannata lapsen kanssa lähteä retkelle ollenkaan.

Heiltä on odotettavissa paljon erikoisia kysymyksiä ja mielenkiintoisia havainnointia, kuten ”Miksi lintu laulaa?”, ”Oletko sä oikeasti joku lintuihminen?”, ”Miten sä voit tietää, mikä lintu se on?” tai mieleenpainuva 9-vuotiaan pojan kommentti katsoessaan sinisorsa-emoa 11 poikasen kanssa ”Miten se pärjää niiden kanssa, kun mun äiti ei pärjää edes kolmen kanssa...” Kysymykset voivat olla niin erikoisia, että kokenutkin lintumies voi joutua sanatomaksi. Vastauksen ei tarvitse välttämättä olla täysin oikea, tärkeintä että lapsi voi ymmärtää, mistä on kysymys.

Joillekin koululuokan lapsista kiinnostus voi olla jo syvemmällä. Silloin havainnointia kirjoitetaan jopa ylös tai ainakin tutkitaan lintukirjasta, oliko opas varmasti oikeassa määrityksessään, joskus ne voidaan jopa kyseenalaistaa.

Lapset ovat myös hyvin kekseliäitä. Kun kerroin, että lintu saattaa vastata, jos linnun ääntä soittaa, ja samalla lintutornin opastaulussa kerrottiin paikalla tavattavasta kyhmyjoutsenesta, telkämästä ja kalatierasta, niin lapsi kaivoi repustaan Linnut äänessä -kirjan ja alkoi soittaa kyseisten lintujen ääniä tornissa.

Useimmiten lapset kasvavat lintuharrastajiksi vanhempien, sisarusten, isovanhempien tai muiden sukulaisten seurassa, mutta kaikilla ei ole sitä mahdollisuutta. Lapsi tarvitsee kiinnostuksen kohteelle tukea ja ohjausta, jotta siitä voisi kehittyä elämäntapa tai loppuelämän kiinnostuksen kohde. Jos hän ei saa sitä omalta perheeltä, sen voi saada koulusta, kaveripiiristä tai mahdollisesti paikallisen lintuyhdistyksen järjestämillä opastuksilla.

Itse olen ollut onnekas. Minulla ei ollut perheenjäsentä, joka olisi vienyt linturetkelle. Vanhempien tuki oli tärkeää pienelle pojalle, kun jalkapalloharrastus jäi lintuharrastuksen jalkoihin. Ala-asteen opettajamme pitämä luontokerho tuli tutuksi, kun yhdessä kavereiden kanssa sinne menimme. Silloin 1980-luvulla yhdistyskään ei ollut niin aktiivinen opastusten järjestäjä kuin nykypäivänä. Luontokerhon loputtua harrastus olisi hyvin varmasti unohtunut, jos kaveripiirissä ei olisi ollut muita linnuista kiinnostuneita. Suuri kiitos kuuluu myös kotikunnassamme Kaarinassa toimineelle lintu-kerholle, jossa mukavat ja innokkaat vetäjät saivat meidät innostumaan

linnuista niin, että siitä tuli monelle elämäntapa. Nyt 25 vuotta myöhemmin voinee sanoa, että silloiset oppisäät tai niin sanotut ”retkikummisedät” ovat onnistuneet tehtävissään. Ilman heitä minäkään en todennäköisesti olisi tänään tätä kirjoittamassa.

Siksi olen itsekin innokas jakamaan kokemuksiani ja tietämystäni aloitteleville harrastajille, niin aikuisille kuin lapsillekin. Kokeneen harrastajan tuki on tärkeää harrastuksen alkutaipaleella. Toukokuun aikana vein yhteensä noin 130 lasta linturetkelle ja olin mukana yhdistyksen järjestämille torniopastuksilla.

Miten voisimme jatkossa tarjota lapsille mahdollisuuden tutustua lintuihin? Birdlifen ja Luonto-Liiton järjestämä Lasten lintuviikko -tapahtuma on hyvä ja toimiva juttu, mutta se ei yksin riitä. Koulujen resurssit iltapäiväkerhojen järjestämiseen ovat rajalliset, mutta kokemuksieni perusteella kouluissa ja päiväkodeissa otetaan avoimin mielin lintuopastusta vastaan, jos heille sitä rohkeasti tarjotaan. Pitäisikö yhdistyksen olla asiassa aktiivisempi?

Voisiko paikallinen lintu-kerho aloittaa toimintansa vaikka yhdistyksen alajaostona?

Minulle kevään kaikki opastukset ovat olleet hienoja kokemuksia, ja tieto siitä, että sain itselleni uuden retkikaverin, 9-vuotiaan pojan, motivoi minua osallistumaan opastuksiin myös jatkossa. Toivottavasti saamme lisää innokkaita oppaita mukaan yhdistyksen opastuksiin. Oppaan ei tarvitse tietää kaikkea, ehkä voit oppia itsekin jotain uutta tai ainakin nauttia mukavista hetkistä ja havainnoista, mukavassa seurassa!

Mikka Oivukka